

Orientering - Dommerinstruks

Her har Programkomiteen til NM i speiding 2011 beskrevet for dommere hvordan denne posten skal fungere og hvordan speiderne skal bedømmes på denne posten.

Hva er oppgaven

Oppgaven er todelt. 2 av patruljens medlemmer skal løpe et O-løp. Resten av patruljen skal løse en teorioppgave - heretter kalt orienteringsoppgave.

Dommerbehov

På orienteringsoppgaven er det behov for 10 dommere som går rundt og passer på at patruljene ikke jukser med medbrakt hjelp eller prater med hverandre.

På O-løpet trengs 14 dommere for start, mål og som løypevakter.

Postgjennomføring

1. De som skal løpe O-løp møter i henhold til startlister.
2. De som skal utføre orienteringsoppgaven møter på konkurranseområde C ved scenen.

Orienteringsoppgave

1. Patruljene setter seg på området som er merket med deres patruljenummer.
2. Postansvarlig gir instruksjoner og deler ut orienteringsoppgaven til en i patruljen - sammen med dommerne - fra scenen. Patruljene kan starte med oppgaven umiddelbart.
3. Når patruljen er klar til innlevering av oppgaven reiser en i patruljen seg og leverer poengskjema del 1 og poengskjema del 2 til nærmeste dommer. De andre forlater stille og rolig plassen og går til leirområdet sitt.
4. Postansvarlig vil rope opp når det er 10 minutter igjen, 5 minutter igjen og 1 minutt igjen før tiden er ute.
5. Patruljer som leverer etter tidsfristen får 0 poeng.

O-løp

1. Startlister for O-løp henges opp på konkurransetavlen. Start går i nummerrekkefølge oppover og patruljenummeret benyttes. Det er 1 minutt mellom hver startende.
2. De som skal løpe O-løp møter i god tid slik at de er klare på starttidspunktet. Opprop til start 5 minutter før ordinær start.
3. Start og mål for O-løp er på to forskjellige steder. Start er litt nedenfor broen vekk fra neset. Mål er ved innsjekkingspunkt for NM (Se kart for begge steder).
4. Postene skal tas i riktig rekkefølge for at løpet skal bli godkjent. Det blir ikke gitt tidspoeng dersom postene er tatt i feil rekkefølge eller alle postene ikke er tatt.
5. Det er korrigerert inn et skravert område på kartet som angir plassering av et nytt industribygg.
6. Det er gitt en egen informasjon til deltagerne gjennom oppslått PM (personlig melding) for o-løpet.

Bedømmning

Orienteringsoppgave

1. Dommerne samler inn poengskjemaene og gir disse til postansvarlig.
2. 4 dommere blir med postansvarlig for å rette oppgavene.

O-løp

1. For å oppnå tidspoeng må alle postene tas i riktig rekkefølge og alle postene må være funnet. Maksimalt tidspoeng oppnås dersom man greier løypen innen for 25 minutter og 59 sekunder (10 poeng). Deretter trekkes ett poeng for hvert minutt frem til 34 minutter og 59 sekunder. 35 minutter eller mer gir null tidspoeng.
2. Patruljen oppnår 1,5 poeng for hver post de har funnet. Maksimaltid settes til 1 time for å oppnå postpoeng. For å oppnå postpoeng gjelder ikke kravet om at postene må tas i riktig rekkefølge.

Tid patruljene har til disposisjon

Orienteringsoppgave

Patruljen har 1 time på å løse oppgaven. Postansvarlig vil rope opp når det er 10 minutter igjen, 5 minutter igjen og 1 minutt igjen før tiden er ute. Ved for sen innlevering mister patruljen 5 poeng for hvert påbegynte minutt. Etter 10 minutter får patruljen da 0 poeng på denne posten.

O-løp

Postene skal tas i riktig rekkefølge.

O-løperne har 25 minutter og 59 sekunder på seg for å få maksimaltidspoeng i O-løpet.

For å oppnå postpoeng kan patruljen maksimalt bruke 1 time. For å oppnå postpoeng gjelder ikke kravet om at postene må tas i riktig rekkefølge.

Tillatte hjelpemidler

Orienteringsoppgave

Kompass og skrivesaker er eneste tillatte hjelpemidler. Skulle dere være usikre på om noe er tillatt så ta kontakt med postansvarlig. Postansvarlig vil kontakte hoveddommer.

O-løp

Kompass er eneste tillatte hjelpemiddel. Skulle dere være usikre på om noe er tillatt så ta kontakt med postansvarlig. Postansvarlig vil kontakte hoveddommer.

Orienteringsoppgave - Fasit

Bruk av andre benevninger enn i fasiten er godkjent. Ved tvil så snakk med postansvarlig.

Oppgavenummer	Svar
1.	150 moh.
2.	140 moh.
3.	5 meter
4.	A: Bratt B: Slak
5.	300 meter
6.	Bygning, hus, hytte (IKKE p-plass)
7.	Sti, stor sti, traktorvei (IKKE vei)
8.	Steingjerde (IKKE gjerde, gjerde upasserbart, kraftlinje, toglinje)
9.	Vann, sjø, tjern, innsjø, pytt
10.	Tydelig myr, myr (IKKE utydlig myr)
11.	Vannfylt grop, vannhull, pytt (IKKE grop, oppkomme, brønn)
12.	Bekk, grøft, elv, stor bekk, elv passerbar (IKKE flombek, utydlig grøft, elv upasserbar, myrsig, smal myr)
13.	Høydekurver, tellekurve [øverst], utspring, rygg (IKKE hjelpekurver, ekvidistanse)
14.	Høydepunkt, liten kolle, kolle (IKKE stein)
15.	14 meter dypt
16.	5 knop
17.	33W VM 525 482
18.	528 moh.
19.	Nord
20.	Øst
21.	20 meter, 20 m
22.	100 meter, 100 m
23.	Myr
24.	Riksgrense
25.	Gangbro, bro

PM - Orienteringsløp

Her følger en personlig melding til deltakere på orienteringsløpet som beskriver gjennomføring av løpet, kartet, terrenget og poengberegningen.

Kartet

Kartet som benyttes under NM er Nesparken - Verket som er utgitt i 2001 og er i målestokk 1:5 000 med 2,5 meter ekvidistanse.

På kartet er oppdatert med noen ny detaljer siden utgivelsesåret. Selv om kartet er 10 år gammelt er det generelt sett av meget god kvalitet. Vegetasjon under kraftledninger i området har vokst siste 10 år slik at løpbarheten som er angitt på kartet er endret.

På kartet er et nytt industribygg korrigerert inn med lilla skravering i området der dette er oppført. Eksempel på løpskartet med startposisjon er slått opp på programkomiteens informasjonstavle.

Terrenget

Løpsterrenget er stiriakt nær byterreng. Løpbarheten varierer, men det er mange store stier og veier i området. Deler av terrenget har tett vegetasjon med redusert løpbarhet. Vær oppmerksom på skrenter og våtmarksområder.

Sperret område

Under NM er området nord for forlegningsområdet i Nesparken (over gangbroen ut av NM området) sperret for deltakere og ledere fredag og lørdag til orienteringsløpet er avsluttet. Patruljer og tilhørende ledere som beveger seg inn i området kan diskvalifiseres fra ø-løpet etter regler gitt for NM. Lørdag er sperret område utvidet til nord for startområdet fra klokken 1130.

Postmarkering

Hver post er markert med et postflagg og en postbukk for elektronisk tidtaking (EKT) . Eksempel på postmarkering finnes på start.

Postbeskrivelse

På orienteringskartet er det trykket en postbeskrivelse for løpet som for hver post angir postnummer, beskrivelse av detalj og kode. Denne er skrevet fult ut med tekst og ikke angitt etter Det internasjonale Orienteringsforbundet (IOF) sin norm. Koden angitt finner du igjen på postbukken for elektronisk tidtaking.

Løype

Orienteringsløypen er trykket på kartet etter IOF sin norm. Start er angitt med en trekant, post er angitt med sirkel samt postnummer og mål er angitt med en dobbel sirkel. Mellom postene er det angitt hjelpelinjer. Det er merket løype fra siste post til mål.

Elektronisk tidtakingsbrikke (EKT)

Ved NM benyttes elektronisk tidtaking slik det gjøres i de fleste ordinære orienteringsløp. Brikken registrerer hvilke poster som tas og i hvilken rekkefølge dette gjøres. Dette er en liten plastbrikke med tilhørende strikk for festing rundt en finger. Se egne punkter under start, kvittering på postene og mål for gjennomføring av løpet med brikken.

Start

Start er nord for leirområdet. Første start er klokken 1230. Patruljene starter hvert minutt i nummerrekkefølge etter oppslått startliste på programkomiteens informasjonstavle. Det er merket løype til start fra programkomiteens informasjonstavle.

På start ropes løperne opp i for innplassering i startbås 5 minutter FØR ordinær tidsstart. De to løperne rykker en startbås frem for hvert minutt frem til løpsstart.

I en av startbåsene deles løperbrikke for elektronisk tidtaking for kvittering på postene ut til en av de to løperne i patruljen. Løpskart deles ut ett minutt før ordinær tidsstart når løperne er fremme i siste bås. Hver patrulje får utlevert to løpskart.

Ved start skal løperbrikken plasseres ned i startblokken fem sekunder før start for aktivisering av løperbrikken. Det vil være dommere som hjelper til med aktiviseringen. Løperbrikken tas opp av startblokken ved ordinær tidsstart. Start angis ved nedtellende piping siste fem sekunder. Ved startstedet er det en tydelig startklokke.

Kvittering på postene

Det kvitteres på postene ved å legge løperbrikken oppi postbokens kvitteringsanordning. I kvitteringsanordningen avgis også et merke bak på backuplappen som finnes på hver løperbrikke. Det er løpernes eget ansvar og passe på at backuplappen er på plass ved start og at denne ikke blir borte under løpet (denne sitter meget godt festet på brikken).

Mål

Det er merket løype fra siste post og til målgang. Begge løperne i patruljen skal passere mållinjen samlet. Målgang angis ved at løperen stempler på målbukken ved mållinjen. Løpstiden **STOPPER IKKE** før løperen avslutter sitt løp ved stempling i mål.

Etter stempling fortsetter begge løperne umiddelbart videre i en målsluse for innlevering og avlesning av løperbrikke. De to utleverte løpskartene leveres også etter målgang i slusen.

Gjennomføring av løp

Løpet gjennomføres ved at en fra start tar postene i riktig rekkefølge. Det vil si at en starter med post en, så post to og så videre til siste post er besøkt.

Dersom løperne løper forbi en post og kvitterer på en senere post i løpet kan dette korrigeres. Dette gjøres ved at en løper tilbake til posten en har passert. Etter kvittering der må løperen fortsette løpet som normalt og kvittere i riktig rekkefølge på resterende poster på nytt. (Eksempel: Løperne har kvittert på post nummer to, men løper forbi post nummer tre og stempler først på post nummer fire. Løperne kan nå korrigere ved å løpe tilbake til post nummer tre og kvittere her. De må så på nytt besøke nummer fire og kvittere her før de kan fortsette til post nummer fem.)

Poengberegning

For å oppnå tidspoeng må alle postene tas i riktig rekkefølge og alle postene må være funnet. Maksimalt tidspoeng oppnås dersom man greier løypen innen for 25 minutter og 59 sekunder (10 poeng). Deretter trekkes ett poeng for hvert minutt frem til 34 minutter og 59 sekunder. 35 minutter eller mer gir null tidspoeng.

Patruljen oppnår 1,5 poeng for hver post de har funnet. Maksimaltid settes til 1 time for å oppnå postpoeng. For å oppnå postpoeng gjelder ikke kravet om at postene må tas i riktig rekkefølge. Denne delen av Orienteringsposten gir maksimalt 25 poeng totalt.

Løpsantrekk

Begge løperne i patruljen skal minimum bruke heldekkende lang bukse og t-skjorte eller tilsvarende under o-løpet. Det er mye flått i området og speiderne bes nøye sjekke seg for flått etter løpet.

Løpevakter

Underveis i løypen finnes tilstedeværende dommere som observerer speidernes gjennomføring av løpet. Dommerne kan kontaktes ved skade, men vil **IKKE** veilede speiderne i gjennomføringen.

Oppvarming

Oppvarming foregår utenfor sperret område og ikke nord for start. Se eget punkt for sperret område og merk dere startstedet. Løperne er selv ansvarlig for å rekke egen tidsstart.

Orienteringsoppgave - Poengskjema del 1

Patrulje nr.	
Antall poeng	

Oppgavenummer	Svar	Kryss ved riktig svar
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
		Antall kryss dette ark
		Totalt antall kryss hele oppgaven

Antall kryss er antall poeng. Poengsummen føres øverst på poengskjema del 1.

Orienteringsoppgave - Poengskjema del 2

Patrulje nr.

17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
		Antall kryss dette ark
		Totalt antall kryss hele oppgaven

Antall kryss er antall poeng. Poengsummen føres øverst på poengskjema del 1.

Orienteringsoppgave

Hva er oppgaven

Under er det flere teorispørsmål. Dere har fått to egne poengskjema hvor svarene deres skal skrives.

Utstyr utlevert på posten

- Skriveplate
- Oppgave
- Poengskjema del 1
- Poengskjema del 2

Postgjennomføring

På denne delen av orienteringsoppgaven skal den delen av patruljen som IKKE løper O-løp løse noen teoretiske oppgaver nummerert fra 1 til 25. Teorioppgavene er delt inn i Orienteringskart (Oppgave 1-14), Sjøkart (Oppgave 15 og 16) og Norge 1:50 000 / M711 (Oppgave 17-25).

1. Patruljene setter seg på området som er merket med deres patruljenummer.
2. Så snart postansvarlig har gitt sine instruksjoner henter en i patruljen oppgaven oppe på scenen. Patruljene kan starte med oppgaven umiddelbart.
3. Når patruljen er klar til innlevering av oppgaven reiser en i patruljen seg og leverer poengskjema del 1 og poengskjema del 2 til nærmeste dommer. De andre forlater stille og rolig plassen og går til leirområdet sitt.

Bedømmning

Denne delen av Orienteringsposten gir maksimalt 25 poeng. Det vil si ett poeng pr. teorispørsmål. Det er ikke viktig hvilken benevning som benyttes. Dersom dere svarer i f.eks. cm i stedet for meter så godtas svaret.

Tid patruljene har til disposisjon

Patruljen har 1 time på å løse oppgaven. Postansvarlig vil rope opp når det er 10 minutter igjen, 5 minutter igjen og 1 minutt igjen før tiden er ute. Patruljer som leverer etter tidsfristen får 0 poeng.

Tillatte hjelpemidler

Her har dere kun lov å benytte kompass og skrivesaker som hjelpemiddel. Skulle dere være usikre på om noe er tillatt så ta kontakt med en av dommerne.

Orienteringskart

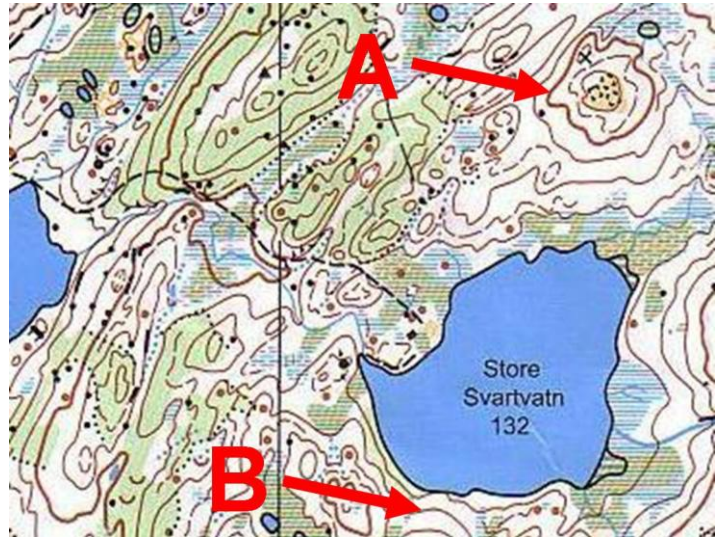
Orienteringskart er kart med et høyt detaljnivå som blant annet brukes av orienteringsløpere i orienteringsløp. Kartserien kommer i en mengde forskjellige målestokker og med forskjellig ekvidistanse. I oppgavene er det angitt den informasjonen du trenger.

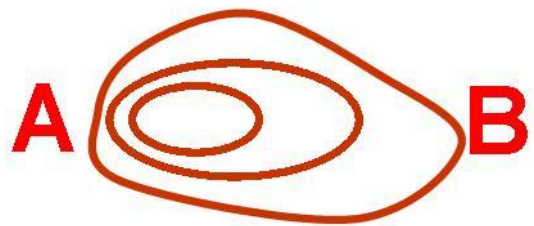
Fakta om kartet til høyre:

- Karet er et orienteringskart
- Ekvidistanse er 5 meter

1. På orienteringskartet til høyre peker pil A på en høydekurve. Hvilken høyde over havet har høydekurven pil A peker på?
2. På orienteringskartet til høyre peker pil B på en høydekurve. Hvilken høyde over havet har høydekurven pil B peker på?
3. Hvor stor er avstanden i høyde mellom hver høydekurve på kartet?

4. Figuren til høyre viser en høyde i terrenget slik den vil være angitt på kartet. En side av kollen er angitt med bokstav A og en side er angitt med bokstav B. Dere skal skrive hvilken side av kollen som er bratt og hvilken som er slak.
5. Et orienteringskart har målestokk 1 : 15 000. Hvor langt vil to centimeter (2 cm) på kartet være i terrenget?

I denne delen av oppgaven skal dere skrive hva de forskjellige karttegnene betyr:

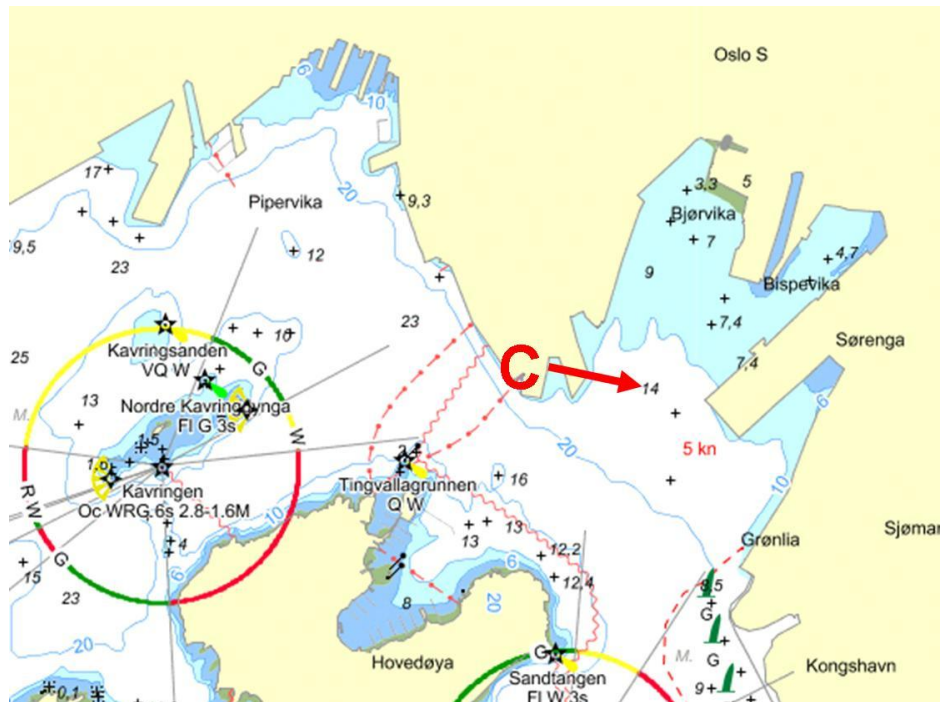
	Karttegn
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	

Sjøkart

Serien utgjør standardkartverket for norskekysten og dekker kysten fra svenskegrensen til Grense-Jakobselv. Målestokken er, med noen få unntak, 1: 50 000. I oppgavene under er det angitt den informasjonen du trenger.

15. Til høyre ser du et sjøkart over deler av Oslo havn. Pilen C peker på et punkt i havneområdet utenfor Den Norske Opera i Bjørvika i Oslo. Hva er dybden på stedet der pil C peker?

16. Hva er maksimal fart for en båt på stedet der pil C peker?

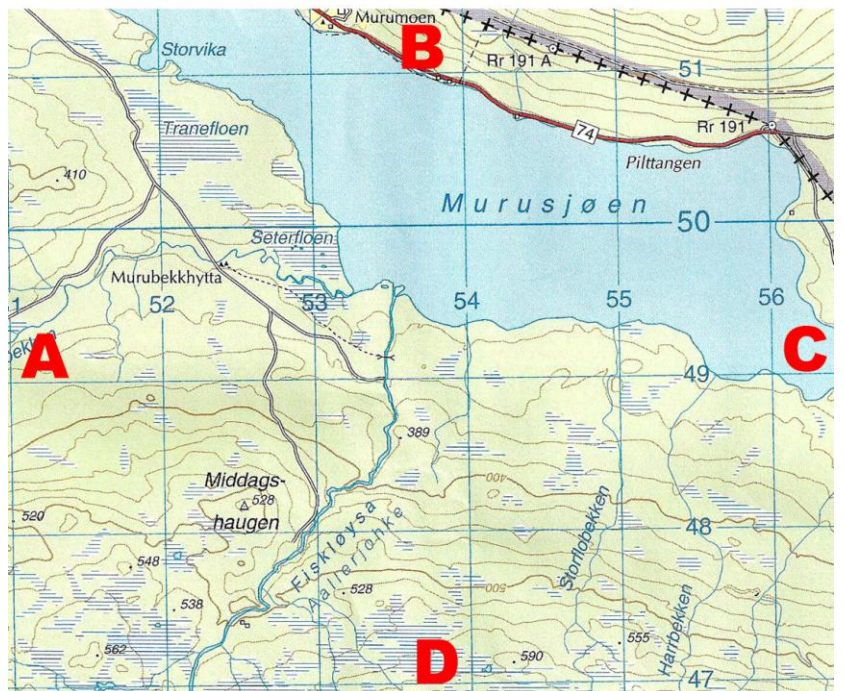
Norge 1:50 000 / M711

Hele Norge er dekket av en lik kartserie. Totalt er det 727 kartblad som dekker landet i målestokken 1:50 000. Serien er kjent som Norge 1:50 000 eller militært M711. I oppgavene er det angitt den informasjonen du trenger.

17. Hva er den fullstendige UTM-kartreferansen til det trigonometriske punktet på Middagshaugen på kartutsnittet til høyre? Begge usnittene vist er hentet fra det samme kartbladet. Utskriften kan være litt forskjellig fra målestokken for kartserien.

18. Hvilken høyde over havet har Middagshaugen?

19. Kartutsnittet har markert sine fire hovedhimmelretninger med bokstavene A,B,C og D. Hvilken himmelretning angir bokstav B?

20. Kartutsnittet har markert sine fire hovedhimmelretninger med bokstavene A,B,C og D. Hvilken himmelretning angir bokstav C?

21. Hva er ekvidistansen på kartserien Norge 1:50 000 / M711?

22. Hva er høydeforskjellen mellom tellekurvene i kartserien Norge 1:50 000 / M711?

23. Området Tranefloen er angitt med et karttegn. Hvilket karttegn?

24. Gjennom Rr 191 A og Rr 191 er en linje markert med et karttegn. Hvilket karttegn?

25. Følg stien på kartet fra Murubekkhytta frem til elven Fiskløysa (Aallerjohke). Hvilket karttegn er dette som krysser Fiskløysa når stien stopper fremme ved elven?

